

A magyar–szerb határtérség a 21. századi kihívások fényében

Dr. habil. Soós Edit, Phd

Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar

Vizsgált terület: magyar-szerb határtérség

- A nemzetpolitika jelenlegi és jövőbeni szerepe a magyar-szerb határtérség kapcsolataiban?
- Szerbia kormányának együttműködés iránti elkötelezettsége a magyar kormánnyal?
- Mi az önkormányzatok, a regionális dimenzió lehetséges jövőbeni szerepe a határ menti kapcsolatok formálásában?
- Az Európai Unió adta lehetőségek miként kamatoztathatók a magyar-szerb határtérségben?
- EGTC eszköz alkalmazása – joghézagok a szabályozásban?

A magyar-szerb határtérség állami keretbe való beágyazottsága és a határon átnyúló együttműködések

- ▶ Magyar-szerb határtérség - részeiben vagy egészében kimutathatók a szerves összefüggések, a közös történelem és a kulturális kapcsolatok.
- ▶ **Elemei:**
területi dimenzió, gazdasági szervezetek, ágazatok, társadalmi és politikai intézmények, civil aktorok, mindezek kapcsolatainak rendszere

A határ menti térség belső integrációs potenciálja növelésének lehetőségei

Határ régiókat elválasztó államhatárok

Új keretek

- „**Felülről**” befolyással vannak **belső és külső tényezők**

A formálódó együttműködések rendelkeznek-e a szomszédos ország kormányának politikai támogatásával?

- Rendelkeznek-e az EU támogatásával?

EU joga

Külső határ

- ▶ az Európai Unió Működéséről szóló Szerződés V. rész V. címével összhangban – **a harmadik országok helyi, illetve regionális szerveinek** az európai területi együttműködési csoportosulásokban való részvételének megkönnyítésére az Unió és a harmadik államok közötti **nemzetközi megállapodások megkötése** lehet az alkalmas eljárás.

Kétoldalú nemzetközi szerződések (jószomszédi és baráti együttműködés)

- **a Magyar Köztársaság és Ukrajna** között a jószomszédság és az együttműködés alapjairól Kijevben, az **1991. évi** december hó 6. napján aláírt Szerződés
- **a Magyar Köztársaság és a Horvát Köztársaság** között Budapesten, **1992.** december 16-án aláírt, a baráti kapcsolatokról és együttműködésről szóló Szerződés
- **a Magyar Köztársaság és a Szlovén Köztársaság** között Budapesten, **1992.** december 1-jén aláírt barátsági és együttműködési Szerződés
- A **Magyar Köztársaság és a Szlovák Köztársaság** között Párizsban, **1995.** március 19-én aláírt, a jószomszédi kapcsolatokról és a baráti együttműködésről szóló Szerződés kihirdetéséről
- **Magyar Köztársaság és Románia** között Temesvárott, **1996.** szeptember 16-án aláírt, a megértésről, az együttműködésről és a jószomszédságról szóló Szerződés kihirdetéséről

A KKM Regionális és Határ Menti Fejlesztések Főosztálya

- koordinációs feladatai: a **határon átnyúló együttműködéssel foglalkozó fórum**, vegyes bizottság, munkacsoport ülései, szakmai, titkársági feladatai ellátásáról.
- A **határ menti vegyes bizottságok működését** az egyes kétoldalú megállapodások szabályozzák.
- Jelenleg **négy működő vegyes bizottság van**, melyek a következő relációkban állnak fenn: **magyar-szlovák, magyar-szlovén, magyar-ukrán, magyar-osztrák.**
- A további vegyes bizottságok és fórumok alakítása folyamatban van.

Vegyes bizottságok - az együttműködési feladatok koordinálása

- ▶ közlekedési infrastruktúra fejlesztése;
- ▶ a környezet és természet alakítása és védelme;
- ▶ gazdasági vállalkozások, beruházások, munkahelyteremtés elősegítése;
- ▶ mezőgazdasági fejlesztés, amely megfelel a környezet-, természet- és tájvédelmi követelményeknek;
- ▶ idegenforgalom, különös tekintettel a kultúrtörténeti emlékek látogatottságának fejlesztésére;
- ▶ a közszolgáltatások összehangolt fejlesztése, a meglévő szolgáltatások különbségeinek mérséklése, különösen az ivóvízellátás, a szennyvíz elvezetése és tisztítása, a hulladék elhelyezése;
- ▶ egészségügy, különösen az egészségügyi intézmények kihasználása a szomszédos térségben élő lakosság számára, összhangban az egészségügy területén lévő belső jogi előírásokkal;
- ▶ az oktatás és képzés, a művelődés, a kultúra, és sport terén;
- ▶ a bűnmegelőzés, a közrend és a közbiztonság érdekében.

Nemzeti jog

Alaptörvény (2011)

- „Magyarország az egységes magyar nemzet összetartozását szem előtt tartva felelősséget visel a határain kívül élő magyarok sorsáért, elősegíti közösségeik fennmaradását és fejlődését, támogatja magyarságuk megőrzésére irányuló törekvéseiket, egyéni és közösségi jogaik érvényesítését, közösségi önkormányzataik létrehozását, a szülőföldön való boldogulásukat, valamint előmozdítja együttműködésüket egymással és Magyarországgal.”

Duna-Körös-Maros-Tisza Eurorégió

A DUNA-KÖRÖS-MAROS-TISZA (DKMT) REGIONÁLIS EGYÜTTMŰKÖDÉS FŐBB ADATAI

- **Megalakulása:**
1997. november 21.
- **Területe:**
71,6 ezer km²
- **Népessége:**
5,5 millió fő
- **Irányító testülete:**
Közgyűlés
- **Honlapja:**
www.dkmt.hu

Magyarország

Románia

○	○	○	●
■	■	■	■
▲	▲	▲	▲
○	○	○	○
TERÜLET	TERITORIU	POVRSINA	AREA
LAKOSSÁG	LOCUITORI	STANOVNIŠTVO	POPULATION
SZÉKHELY	CAPITALA	PRESTONICA	CAPITAL

„... a határ menti együttműködés fogalmába tartozik két vagy több szerződő fél joghatóságán belül lévő területi önkormányzatok és közigazgatási szervek között a jószomszédi kapcsolatok erősítése és továbbfejlesztése céljából megvalósuló tevékenység, valamint az e cél megvalósulását szolgáló egyezmény vagy megállapodás megkötése.”

(Madridi Keretegyezmény (1980, 2. cikk)

EGTC a többszintű jogalkotás rendszerében

EU joga	1082/2006/EK rendelet az európai területi együttműködési csoportosulásról
Nemzeti jog	2007. évi XCIX. törvény az európai területi együttműködési csoportosulásról 16/2010. (XII. 15.) KIM rendelet az európai területi együttműködési csoportosulással kapcsolatos jóváhagyási eljárás részletes szabályairól
Szubnacionális szabályozás	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Egyezmény ◦ Alapszabály

Banat-Triplex-Confinium EGTC

37

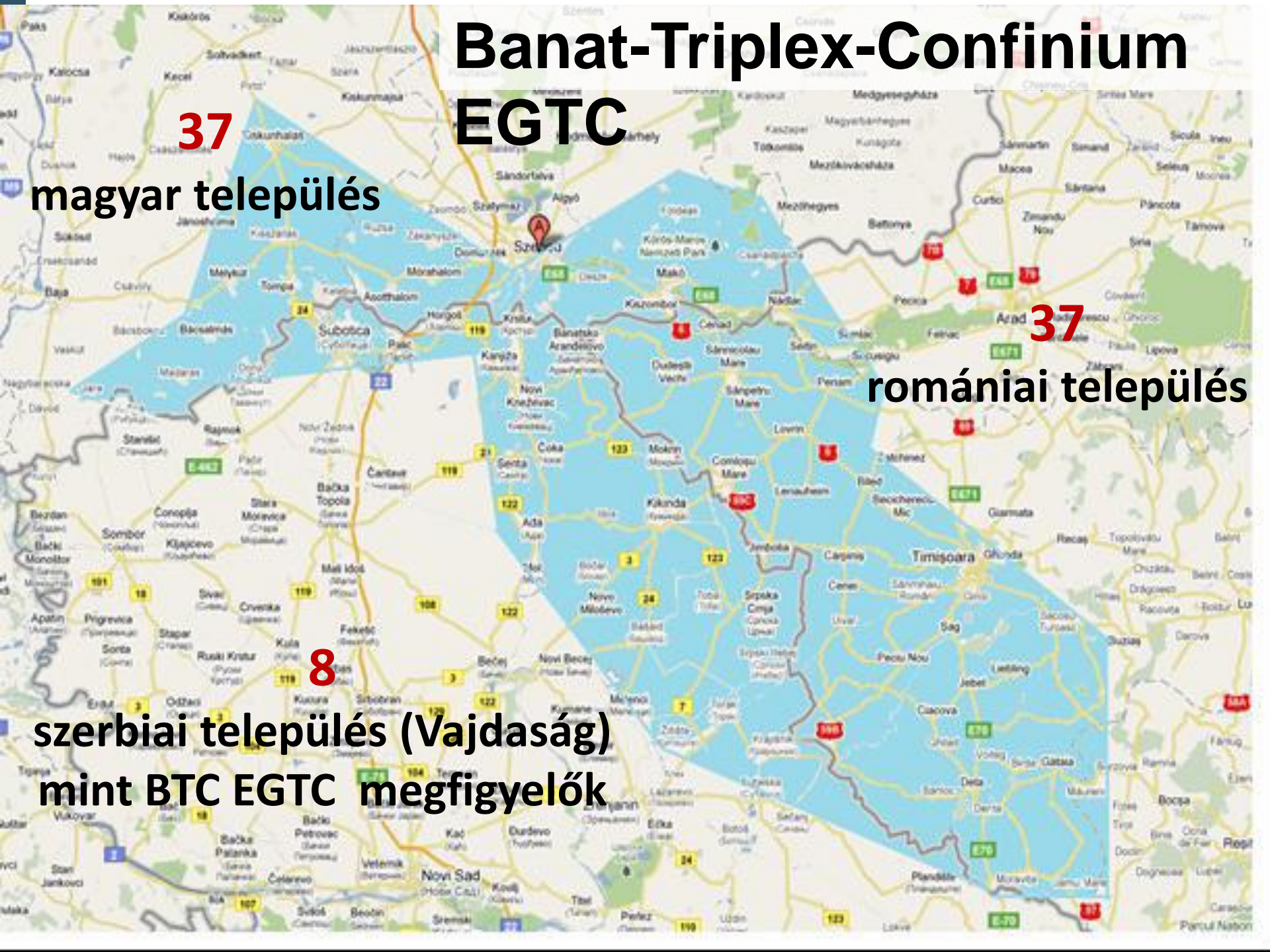
magyar település

37

romániai település

8

szerbiai település (Vajdaság)
mint BTC EGTC megfigyelők

Lehetséges együttműködési területek

- közös infrastruktúra-fejlesztés,
- területi tervezés,
- egészségügyi együttműködés,
- helyi közlekedés-fejlesztés,
- hulladékkezelés és ivóvízminőség-javítás,
- nemzeti parkok közötti természetvédelmi kooperáció,
- közös képzések és nyelvoktatás fejlesztése,
- határmenti oktatási projektek,
- városfejlesztési kooperáció,
- inkubátorház létrehozása és innovációs tapasztalatcsere,
- kutatás-fejlesztés stb.

Miért akadozik a helyi szintű együttműködés?

- ▶ 2011.01.05.
a Banat-Triplex-Confinium EGTC-t bejegyzi a budapesti Fővárosi Bíróság
- ▶ A BTC EGTC tagjai:
37 magyarországi és 37 romániai önkormányzat - teljes jogú tagként, valamint
8 szerbiai község - mint megfigyelő tag vesz részt a szervezetben
- ▶ A vajdasági községek csatlakozásának megghiúsulása...

Jövőbeni feladatok

- ▶ A jószomszédi kapcsolatok feltétele a központi kormányok közti **bilaterális megállapodás**, a szorosabb gazdasági, kereskedelmi, bel- és igazságügyi együttműködés létrehozása
- ▶ A megállapodásokban kialakított határon átívelő **kormányközi vegyes bizottság**, valamint koordinációs fórumok garanciát jelentenek a határ mentiség problémáinak napirenden tartására, a folyamatosság biztosítására.
- ▶ **A szerb kormány politikai támogatása** (jogi garanciák biztosítása)

Köszönöm a figyelmet!